

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 06 marca 2025 r.

ZRN.422.2.2025

(w odpowiedzi należy podać ten znak sprawy)

Szanowna Pani
Izabela Leszczyna
Minister Zdrowia

Szanowna Pani Minister,

w ostatnich latach obserwuję kryzys systemu pieczy zastępczej, spowodowany m.in. zmniejszającą się liczbą rodzin zastępczych, przy jednocześnie stale zwiększającej się liczbie dzieci wymagających umieszczenia poza rodziną biologiczną.

Stoję na stanowisku, że w opisanej sytuacji konieczne jest podjęcie wszechstronnych, wielowymiarowych działań. Ogromnie ważna i bardzo odpowiedzialna, pełna empatii i zaangażowania, praca rodziców zastępczych i pracowników innych form pieczy zastępczej musi znaleźć wsparcie instytucjonalne państwa. Osobom prawującym pieczę należy zatem maksymalnie ułatwiać wykonywanie obowiązków podejmowanych przez nich na rzecz dobra i rozwoju dzieci, dążyć do tego by nie towarzyszyło im poczucie pozostawienia samymi sobie z problemami, z którymi mierzą się, troszcząc się o powierzonych ich opiece małoletnich.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W pieczy zastępczej umieszcza się dzieci w trybie interwencyjnym, a także w sytuacji, gdy rodzice małoletnich zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej albo, gdy została im ona ograniczona.

Rolą pieczy zastępczej jest m.in. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem m.in. potrzeb zdrowotnych (art. 33 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że na koniec 2023 r. w pieczy zastępczej przebywało 75 300 dzieci, natomiast z informacji publikowanych przez Radę Ministrów wynika, że w tym samym okresie w pieczy zastępczej przebywało 9 911 dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności, które wymagają specjalistycznej pomocy.

W mojej ocenie, biorąc powyższe dane pod uwagę, aktualnie koniecznym stało się podjęcie działań zmierzających do objęcia dzieci w pieczy zastępczej szczególną opieką, w tym w zakresie udzielania im świadczeń opieki zdrowotnej. Działaniem takim byłoby niewątpliwie uwzględnienie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w gronie świadczeniobiorców posiadających szczególne uprawnienia do korzystania ze świadczeń poza kolejnością, o których mowa w art. 47c ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.).

Zwracam uwagę, że do szczególnej ochrony dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej obliguje Polskę art. 20 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka, który stanowi, że „dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa”.

Mając powyższe na uwadze, działając na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2023 r. poz. 292), zwracam się do Pani Minister z prośbą o podjęcie działań na rzecz zmiany obowiązujących przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, poprzez włączenie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do grupy świadczeniobiorców uprawnionych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością. Jestem głęboko przekonana, że podjęcie tego rodzaju działań jest naszym obowiązkiem wobec tej szczególnie wrażliwej grupy dzieci, jaką są małoletni przebywający w pieczy zastępczej. Byłoby ono jednocześnie widoczną

i ważną formą wsparcia państwa kierowanego do rodziców zastępczych i osób sprawujących pieczę nad dziećmi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	504975.1724045.3051681
Sygnatura dokumentu	ZRN.422.2.2025
Data dokumentu	06.03.2025
Skrót dokumentu	8842B81F4BA15E18DAEC819F72CACE4E8D96DBF1
Wersja dokumentu	1.14
Data podpisu	06.03.2025 20:18:44
Podpisane przez	Monika Horna-Cieślak Rzecznik Praw Dziecka

EZD 3.124.86.85.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 1 Rzecznika Praw Dziecka z dnia 2 stycznia 2015 roku wprowadzającym w Biurze Rzecznika Praw Dziecka system Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją, pismo podpisane elektronicznym podpisem kwalifikowanym nie wymaga podpisu własnoręcznego jako właściwie zatwierdzone w systemie teleinformatycznym BRPD.